

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 169/2018-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Ladislava Orosza a Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Hubkom, Gaštanová 7, Žilina, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkami Krajského súdu v Žiline sp. zn. 24 Sd 310/2013 z 11. marca 2014 a sp. zn. 24 Sd 178/2014 z 23. októbra 2014, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 So 6/2015 z 20. januára 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sdo 7/2016 z 29. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. septembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkami Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 24 Sd 310/2013 z 11. marca 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok z 11. marca 2014“) a sp. zn. 24 Sd 178/2014 z 23. októbra 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok z 23. októbra 2014“), rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 So 6/2015 z 20. januára 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 7/2016 z 29. júna 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ «ako poistenec osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, (zákon č. 328/2002 Z. z.) invalidný výsluhový dôchodca, poberajúci invalidný výsluhový dôchodok, požiadal dňa 13. júna 2013 o priznanie „starobného dôchodku“ ku dňu 26. júla 2010, zo všeobecného systému sociálneho poistenia, (zákon č. 461/2003 Z. z.) z dôvodu dosiahnutia dôchodkového veku na základe určenia zákona č. 461/2003 Z. z., s poukazom na zákon č. 100/1988 Zb., zo 16. júna 1988 o sociálnom zabezpečení.

Poistencovi v roku 1997 z dôvodu zdravotného stavu vznikol nárok na invalidný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. Invalidný výsluhový dôchodok vypláca uvedenému poistencovi osobitný resp. špeciálny systém sociálneho zabezpečenia policajtov (zákon č. 328/2002 Z. z.)...

Nakoľko žiadny zákon, ani zákon č. 100/1988 Zb., ani zákon č. 328/2002 Z. z., ani zákon 461/2003 Z. z., navzájom medzi sebou nevylúčili právo mať priznaný a poberať výsluhový invalidný dôchodok z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov

(zákon č. 328/2002 Z. z.) a zároveň pri dovŕšení dôchodkového veku, podať žiadosť a mať priznaný starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia (z. č. 461/2003 Z. z.) tento mu podľa zákona patrí.».

O žiadosti sťažovateľa o priznanie starobného dôchodku rozhodla Sociálna poisťovňa, ústredie [REDAKOVANÉ] (ďalej len „Sociálna poisťovňa“), rozhodnutím č. 550 726 6347 0 z 3. októbra 2013 tak, že túto žiadosť zamietla.

Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ opravný prostriedok, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom z 11. marca 2014 tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Po vrátení veci rozhodla Sociálna poisťovňa rozhodnutím č. 550 726 6347 0 zo 7. mája 2014 tak, že žiadosť sťažovateľa o priznanie starobného dôchodku zamietla.

Na základe opravného prostriedku sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom z 23. októbra 2014 tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne potvrdil.

Sťažovateľ namieta, že pri rozhodovaní o jeho opravnom prostriedku krajský súd pochybil, keďže vo veci nerozhodovala sudkyňa krajského súdu [REDAKOVANÉ] tak, ako v konaní o jeho predchádzajúcom opravnom prostriedku. Sťažovateľ v tejto súvislosti uvádza:

„Dňa 30. 07. 2014 bola podaná námietka odňatia zákonného sudcu z dôvodu že konanie pod č. k. 24 Sd/310/2013-43 vedené samosudkyňou [REDAKOVANÉ], ktoré nebolo právoplatne ukončené, bolo na základe druhého rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 07. 05. 2014 pod č. 550 726 6347 0 ktorým rozhodnutím Sociálna poisťovňa opakovane zamietla žiadosť zo dňa 13. júna 2013 o priznanie starobného dôchodku ku dňu 26. júla 2010 prečíslované na č. k.: 24 Sd/178/2014 a pridelené dňa 17. 07. 2014 OPATRENÍM predsedníčky Krajského súdu v Žiline v tej istej predmetnej veci na prejednanie a rozhodovanie [REDAKOVANÉ] a teda konanie bolo odňaté pôvodnej zákonnej sudkyňi [REDAKOVANÉ]...“

Proti rozsudku krajského soudu z 23. října 2014 podal stěžovatel odvolání, o kterém rozhodl nejvyšší soud napadnutým rozsudkem z 20. ledna 2016 tak, že rozsudek krajského soudu potvrdil.

Proti rozsudku nejvyššího soudu podal stěžovatel dovolání, o kterém rozhodl nejvyšší soud napadnutým uznesením z 29. června 2016 tak, že konání o dovolání zastavil.

Následně stěžovatel uvádí rozsáhlou argumentaci, přičemž poukazuje především na judikaturu ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva týkající se práva na zákonného soudce a též podrobně argumentuje s použitím ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. o sociálním zabezpečení v znění neskorších předpisů, zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálním zabezpečení policajtov a vojakov a o změně a doplnění některých zákonů v znění neskorších předpisů a také zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálním pojištění v znění neskorších předpisů.

Na tomto základě stěžovatel navrhuje, aby ústavní soud nálezem takto rozhodl:

„1. Základné právo stážovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a zároveň základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy... (a čl. 38 ods. 1 Listiny...), rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č. k. 24/Sd/310/2013-43 zo dňa 11. marca 2014, rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/178/2014-91 zo dňa 23. októbra 2014, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. januára 2016, sp. zn. 10/So/6/2015, ktorým bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 23. októbra 2014, č. k. 24/Sd/178/2014-91 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. júna 2016 č. 1 Sdo/7/2016, porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 24/Sd/310/2013-43 zo dňa 11. marca 2014, rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 24 Sd/178/2014-91 zo dňa 23. októbra 2014, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. januára 2016, sp. zn. 10/So/6/2015, ktorým bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 23. októbra 2014, č. k. 24/Sd/178/2014-91 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky zo dňa 29. júna 2016 č. 1 Sdo/7/2016 sa zrušuje a vec sa Krajskému súdu v Žiline vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadosťučinenie sťažovateľovi vo výške 3.000,- eur (slovom tritisíc eur) na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje tým, «že došlo k závažnému zásahu do práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, sťažovateľovi bolo znemožnené efektívne chrániť svoje vlastnícke právo k sporným právam nepriznania starobného dôchodku.

Tým, že sťažovateľ fakticky toto právo na spravodlivý proces stratil, tak sa odoprelo zákonné právo a preukázateľné právo sťažovateľa na priznanie práva na sociálnu dôchodkovú udalosť „starobný dôchodok“ bez dostatku prameňa práva a bez dostatku akejkoľvek právnej skutočnosti, ktorá by odmietnutie práva zákonnou dispozíciou určovala.».

V podaní doručenom ústavnému súdu 10. mája 2017 sťažovateľ upravil petit svojej sťažnosti.

V podaní doručenom ústavnému súdu 17. januára 2018, resp. 23. januára 2018 doplnil sťažovateľ odôvodnenie svojej sťažnosti o ďalšiu argumentáciu a poukazuje tiež na aktuálne rozhodnutia najvyššieho súdu o tom, či sudkyňa krajského súdu [REDAKOVANÉ] je v konkrétnych veciach vylúčená z ich prejednávaní a rozhodovania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu z 11. marca 2014

Krajský súd napadnutým rozsudkom z 11. marca 2014 rozhodol o opravnom prostriedku sťažovateľa tak, že zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne z 3. októbra 2013 a vrátil jej vec na ďalšie konanie.

Ústavný súd už uviedol, že za splnenia zákonných podmienok môže napadnúť rozhodnutie súdu príslušným opravným prostriedkom zásadne len účastník konania (napr. § 201 OSP, § 240 ods. 1 OSP). Z povahy veci vyplýva, že môže ísť len o toho účastníka, v ktorého neprospech vyznelo rozhodnutie súdu. Tento neprospech sa prejaví v zásade tým, že účastník bol neúspešný vo veci samej, prípadne rozhodnutím procesnej povahy, ktoré znamená pre účastníka ujmu (napr. nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, uloženie poriadkovej pokuty a pod.). Neprospech účastníka (teda neúspech

vo veci samej, prípadne ujma) musí vyplývať z výroku rozhodnutia a musí byť v tejto časti rozhodnutia vyjadrený (IV. ÚS 598/2012).

Napadnutým rozsudkom krajský súd vyhovel opravnému prostriedku sťažovateľa a zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne z 3. októbra 2013, napadnutý rozsudok krajského súdu je takto rozhodnutím v prospech sťažovateľa.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu z 23. októbra 2014

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť jeho sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.3 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 20. januára 2016

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne uvádza, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02).

Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Sťažovateľ v sťažnosti odvodzuje plynutie dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu z 20. januára 2016 od doručenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 29. júna 2016, ktorým bolo konanie o dovolaní zastavené.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že s uvedenou argumentáciou sťažovateľa o plynutí lehoty na podanie sťažnosti nemožno súhlasiť.

Vychádzajúc z dôvodov uvedených v časti II.4 tohto uznesenia, možno dospieť k právnenému záveru, že dovolanie proti rozsudku najvyššieho súdu ako súdu v správnom súdnictve nie je opravným prostriedkom, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Z týchto dôvodov relevantným momentom, odkedy začala plynúť sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu z 20. januára 2016, je deň nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

Podľa zistení ústavného súdu napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 2. marca 2016. Sťažovateľ sťažnosť podal na poštovú prepravu 21. septembra 2016, t. j. zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

Ústavný súd nad rámec svojho rozhodnutia v tejto časti sťažnosti uvádza, že sťažovateľ bol pred všeobecnými súdmi právne zastúpený advokátom, ktorému muselo byť zrejmé, že síce pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010,

IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, ale s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú (napr. II. ÚS 333/2016, IV. ÚS 7/2018). Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť z dôvodu, že bola podaná oneskorene (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

II.4 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 29. júna 2016

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu, resp. jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou

ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Najvyšší súd napadnutým uznesením z 29. júna 2016 konanie o dovolaní sťažovateľa zastavil. V odôvodnení poukázal na rozsudok krajského súdu z 23. októbra 2014 a napadnutý rozsudok najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu a na dovoláciu argumentáciu sťažovateľa. Následne uviedol tieto právne závery:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal dovolanie žalobcu a dospel k záveru, že konanie o ňom treba zastaviť.»

Pre riešenie otázok, ktoré nie sú upravené v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku sa primerane použijú ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona; opravný prostriedok je v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku prípustný len vtedy, ak je to v tejto časti ustanovené (§ 246c ods. 1, prvá a druhá veta O. s. p.).

Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný (§ 246c ods. 1 tretia veta O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom podľa tretej hlavy štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku. Vychádzajúc s citovanej právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku ustanovujúcej správne súdnictvo vyplýva, že proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný, teda vychádzajúc zo znenia právnej normy upravujúcej prípustnosť opravného prostriedku proti

rozhodnutiu najvyššieho súdu je zrejmé, že proti rozhodnutiu najvyššieho súdu nie je prípustný tak riadny ako aj mimoriadny opravný prostriedok a súčasne zo žiadneho ustanovenia piatej časti Občianskeho súdneho poriadku ustanovujúcej správne súdnictvo nevyplýva prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu najvyššieho súdu v správnom súdnictve. Z uvedeného plynie záver, že najvyšší súd v správnom súdnictve nie je dovolacím súdom a teda ako súd dovolací nemá právomoc konať, z ktorých dôvodov neprípustnosť dovolania je prekážkou ďalšieho konania v danej veci pred najvyšším súdom.

Vzhľadom k uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 104 ods. 1 v spojení s § 246c O. s. p. konanie vo veci dovolania zastavil, keďže nemal právomoc konať vo veci samej.

Pre úplnosť najvyšší súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2010 číslo II. ÚS 65/2010 k prípustnosti dovolania v správnom súdnictve. V jeho publikovanom znení Ústavný súd Slovenskej republiky akceptuje výklad Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého je dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku neprípustné, ako súladný so základným právom na súdnu ochranu.

V odôvodnení uznesenia sa zaoberal aj nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 283/07, ktorým bol na určitý čas vyjadrený opačný právny názor na prípustnosť dovolania.

Ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 283/07 zrušil uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania dôvodiac, že tzv. zmätočné dovolacie dôvody sa vzťahujú aj na súdne rozhodnutia vydané podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku. Argumentácia IV. senátu ústavného súdu bola založená na texte záhlavia ustanovenia § 237 O. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sú naplnené zmätočné dôvody.

Týmto nálezom ústavný súd nepochybne autoritatívne dal na vedomie nielen konkrétnemu sťažovateľovi vo veci sp. zn. IV. ÚS 283/07, že jeho sťažnosť bola úspešná, ale zároveň (prostredníctvom internetu) tým oznamoval aj eventuálnym sťažovateľom, že do budúcnosti môžu podať dovolanie zo zmätočných dôvodov proti rozhodnutiu správneho súdu v prípade, ak sa tieto budú kryť s dôvodmi ústavnoprávnymi. Zároveň tým

aj najvyššiemu súdu naznačil, aby zmenil koncepciu prípustnosti dovolania v správnych veciach.

Ústavný súd v uznesení zo 16. februára 2010 číslo II. ÚS 65/2010, ale uviedol, že otázka prípustnosti dovolania v správnom súdnictve mala byť pôvodne predmetom konania o zjednotení právnych názorov. Z rozpravy pléna ústavného súdu však vyplynulo, že citovaný nález ústavného súdu bol ojedinelým v inak konštantnej judikatúre ústavného súdu akceptujúcej neprípustnosť dovolania v správnych veciach, a preto nie je nevyhnutné využiť procedúru zjednocovania právnych názorov. Napokon aj štvrtý senát akceptoval uvedený právny názor v náleze sp. zn. IV. ÚS 208/08 a v uznesení sp. zn. IV. ÚS 274/09.

Ústavný súd Slovenskej republiky v doterajšej judikatúre vyslovil právny záver, podľa ktorého „niet žiadnych právnych pochyb o skutočnosti, že dovolanie je v správnom súdnictve neprípustné“ (II. ÚS 87/09, IV. ÚS 208/08).

Ústavný súd taktiež vylúčil možnosť, že by zastavením dovolacieho konania z dôvodu neprípustnosti dovolania mohlo dôjsť k odmietnutiu spravodlivosti s poukazom na to, že: „v civilnom dovolacom konaní dohliada najvyšší súd prostredníctvom inštitútu dovolania na procesnú čistotu a jednotnosť rozhodovania v súdnych konaniach, ktorých podstatou je v zásade spor o súkromné právo prerokúvaný od začiatku na všeobecnom súde, oproti tomu je správne súdnictvo preskúmaním zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy. Už správne súdnictvo je kontrolou inej sústavy, a tak zákonodarca nepovažoval za rozumné a účelné, aby kontrola verejnej správy bola ešte kontrolovaná prostredníctvom inštitútu dovolania. Okrem toho správne súdnictvo nemusí byť zjednocované prostredníctvom dovolania, pretože druhostupňové rozhodovanie najvyššieho súdu v správnom súdnictve už túto funkciu plní. V danej súvislosti nesmie byť máťúce, že správne a civilné súdnictvo sú zhodou historických okolností obsiahnuté v jednom procesnom kódexe“ (IV. ÚS 208/08).

Podanie dovolania v správnom súdnictve preto ani s poukazom na uznesenie IV. ÚS 283/07 neprichádza do úvahy.

V dôsledku tohto právneho názoru ústavného súdu nedošlo k zmene v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu, a preto bolo konanie vo veci zastavené pre nedostatok podmienok konania.»

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 29. júna 2016.

Najvyšší súd v napadnutom uznesení odôvodnil svoj právny názor o neprípustnosti dovolania v systéme správneho súdnictva, z odôvodnenia je zrejmé, že aplikoval § 246c ods. 1 a § 236 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a vysporiadal sa aj s relevantnou judikatúrou ústavného súdu, osobitne aj s nálezom sp. zn. IV. ÚS 283/07. Ústavný súd dospel k záveru, že uvedený právny záver najvyššieho súdu je primerane odôvodnený, nemožno ho považovať za zjavne neodôvodnený. Rovnako tak tento právny názor nie je arbitrárny, preto je ústavne udržateľný.

V správnom súdnictve vytvára Občiansky súdny poriadok osobitný systém opravných prostriedkov, ktorý je vymedzený odchyľne od všeobecných predpokladov prípustnosti riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku predovšetkým tým, že vylučuje niektoré rozhodnutia z prieskumu opravným súdom (IV. ÚS 596/2012).

Podľa § 246c ods. 1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu najvyššieho súdu opravný prostriedok nie je prípustný.

V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd na povahu a špecifiká správneho súdnictva podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP), teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Preto treba vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého rozhodnutia a postup orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy. Vzhľadom na to,

že už správne súdnictvo je kontrolou inej sústavy, zákonodarca nepovažoval za rozumné a účelné, aby kontrola verejnej správy bola ešte kontrolovaná prostredníctvom inštitútu dovolania. Okrem toho správne súdnictvo nemusí byť zjednocované prostredníctvom dovolania, pretože druhostupňové rozhodovanie najvyššieho súdu v správnom súdnictve už túto funkciu plní. V danej súvislosti nesmie byť máťúce, že správne a civilné súdnictvo sú zhodou historických okolností obsiahnuté v jednom procesnom kódexe (m. m. IV. ÚS 208/08, IV. ÚS 596/2012). Vzhľadom na uvedené je tiež vylúčené, aby bolo dovolanie v správnom súdnictve prípustné na základe dovolacích dôvodov podľa § 237 OSP.

Ústavný súd už uviedol, že závery, ktoré sú uvedené v náleze ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 283/07 zo 17. apríla 2008, sú ojedinelým vybočením z inak štandardnej judikatúry ústavného súdu a boli vo viacerých prípadoch prekonané novšou judikatúrou ústavného súdu (napr. II. ÚS 125/2011, IV. ÚS 81/2012, IV. ÚS 82/2012, IV. ÚS 83/2012, IV. ÚS 127/2012, IV. ÚS 596/2012, II. ÚS 657/2013), preto v súčasnosti nemožno tieto závery aplikovať v prerokúvanej veci.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje tiež na skutočnosť, že vo svojej doterajšej judikatúre sa už jednoznačne vyjadril k tomu, že akceptuje ustálený právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého je dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo) neprípustné (pozri predovšetkým uznesenie sp. zn. II. ÚS 65/2010 zo 16. februára 2010).

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny alebo práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 29. júna 2016.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny sťažovateľ namieta, že vo veci prejednávania a rozhodovania jeho opakovaného opravného prostriedku proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne krajským súdom nerozhodovala zákonná sudkyňa, za ktorú sťažovateľ považuje [REDACTED]. Sťažovateľ však neuvádza žiadne dôvody, ktorými by odôvodňoval porušenie základného práva na zákonného sudcu napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 29. júna 2016.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2018